

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: ...
 Vidéken: ...
 Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
III. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Közgazdasági feladatok.

Irta: **Dr. Legányi Gyula.**

Nagy örömmel és elégtétellel töltheti el a magyar embert az az öntudat, hogy ma már az ország többsége az önálló gazdasági berendezkedés elvi álláspontját elfogadta, más szóval a gazdasági önrendelkezési jog ma már a többség hitvallása és méltán csodálkozhatik minden elfogulatlan ember azon, hogy a hűtelen szabadelpvűpárt hogyan bírta Magyarország népét harmincz éven át elkábítani és a külföld gazdasági rablánczára fűzni. E tekintetben az önzellen hazafias függetlenségi pártnak programjába fölvettem ama pontját, hogy követeli az önálló vámterületet, okozhatott neki nehézséget az elv megértése s az eszme gyorsabb népszerűsítése körül, a programot elnevezése, a jelszó volt szerencsétlenül megválasztva, mert a legkevesebb magyar ember foglalkozik közgazdasági feladatokkal, s mert csak nagyon kevés beavatott ért a vámterületi, a vámvédelmi és szabad kereskedelmi kérdésekhez. És a ki ért is azokhoz, mint például a bivatásos és műkedvelő közgazdák, azok is ámulva látják, hogy ma győz a szabad kereskedelem eszméje, holnap annak ellenkezője a vámvédelem eszméje, ami azt bizonyítja, hogy márol holnapra változnak a közgazdasági elvek az egyes országok szükséglete és gazdasági érdeke szerint, hogy az egyes országok kapkodnak hol ide, hol oda, nem tudják, hogy kiváltképpen agrárius (földmívelő) vagy ipari érdekeket istápoljanak. Ilyen kapkodást látunk most a nagy Németországban, amely főképpen iparúzó ország s amely nem tudván óriás nagy mennyiségű iparterményeit otthon elfogyasztani, szerezni a szabad kereskedés elve szerint azokat a külföldi piacokon értékesíteni, de mégis kénytelen a nagyon erős országos gazdasági egyesület nyomására a vámvédelemhez folyamodni s azért a biróalmi ráncshoz beteresztett törvényjavaslatban nagy vámokkal sújtja a külföldről bejövő mezőgazdasági és nyers terményeket. Szóval nem tudják, mit csinálnak, helyesebben mondva, hibásak magok a forgalomban levő közgazdasági elvek s ideje volna a közgazdaságtant megfejteni s a mai kor kívánalmaihoz átalakítani.

Visszatérve a kiinduláshoz, ismétlem az elnevezés nem volt szerencsés, a választó közönsége nem az önálló vámterület zászlója alatt kellett volna a választás hadjáratába vinni, amiről azt sem tudta, hogy mi fan terem, hanem más jelszó alatt, ami most hamarjában eszembe se jut, s akkor talán nem bolyongott volna az ország negyven évig a pusztában s hamarabb jutott volna el Kánaán földjére.

Példával világítom meg e kijelentést s azt a tényt, hogy nemcsak a nagy közönség nem tudja, mi az az önálló vám-

terület, hanem akad magasabb értelmi fokon álló nem egy kettő olyan, aki tájékozatlan e kérdésben. Így a minap egy az elhantolt szabadelpvű párthoz tartozó és előkelő állást elfoglaló ismerősöm azt a kijelentést tette, hogy a mostani választási hadjáratban nem lett volna szabad a választó közönséget az önálló vámterület igéjével megigézni és elkábítani, mert az nem is politikai, hanem tisztán közgazdasági kérdés.

A mely nyilatkozatra azt feleltem, hogy minden közgazdasági kérdés egyuttal politikai is, sőt elsőrendű politikai kérdés, minden országot nézve elsőrendű életbevágó kérdés, melynek helyes vagy helytelen megfejtésétől függ kizáróan boldogulása vagy elpusztulása, vagy hogy Carey amerikai körgazda szavait intezzem minden ország tükre gazdasági berendezése; ha valamely ország azon kezd, hogy jó gabonát és nyersterményeit külföldre viszi, akkor azzal végzi, hogy végre fiait kénytelen külföldre vinni. Ime ez a nyílja a magyaroknak járványszerű és tömeges külföldre való költözésének, szóval elvérzésének.

Magyarország a legritkább népességű országok közül való, ötven ember esik egy négyszöglet kilométerre, Ausztriában, Németországban, Franciaországban és Angolországban másfélszer sűrűbb a népesség, Belgiumban és Hollandiában háromszor annyi s ezekből az országokból csak szorványosan és csak néhány ezer költözik ki. Mit bizonyít e tény? Semmi egyebet, mint hogy Magyarország kormányt a legsilányabbak közül való, és hogy a gazdasági kérdésekről halovány fogalma sincsen s hogy végre az osztrák kormány mindig becsapta a kereskedelmi szerződéseknél, a mint most a német kormány is becsapja, ha Magyarország elfogadná a német kereskedelmi szerződést, Nincsen olyan kereskedelmi szerződés, a melyben az egyik vagy a másik szerződő fél ne károsodnék, mely tény arra bírta az egyes kormányokat, hogy csak rövid lejáratu szerződéseket kössenek. Ismét egy példa amaz állításom igazolására, hogy a ma világszerite forgalomban lévő közgazdasági elvek elavultak és helytelenek.

A mai gazdasági elvek a becsapás jegyében születtek.

Magyarország képtelen a mai államszükségleteit kielegíteni, oly semmik jövedelmi ferrásai, hogy csak mult századbeli kívánalmaknak és követelményeknek tud megfelelni. Tisztára mezőgazdasággal foglalkozó ország ma már csak gyarmatnak való, amilyen Angliának és Franciaországnak sok van s a honnan kitünő gabonát és nyersterményt kap s a hol elhelyezi iparcikkeinek egy részét. Ausztriának csak egy gyarmata van, az sem a vadak között, hanem ezer éves államban, amely régiebb és tisztességesebb nála s a hol elhelyezi rongy iparcikkeit s kap cserébe kitünő búzát és

tengerivel hizott disznót. Ez a gyámoltalan Magyarország, melynek csak Kina még gyámoltalanabb és még szerencsétlenebb, mert a kiszorult magyart csak befogadják, de a kínait még Amerikába sem eresztik be.

Ma tehát csak gyarmat él meg a mezőgazdaságból, de a gyarmat is csak úgy, ha nem uri ország módjára költekezik Magyarország Ausztria nagyhatalmi hóbortjának áldozata s oly nagy sarcot fizet, mintha legalább is Anglia ipari jövedelmével rendelkezne, minek folytán csak rövid negyven év leforgása alatt, nagyrészen az örökre emlékezetes Tisza korszak alatt, annyira elszegényedett, tőkéje és lakossága annyira külföldre költözött, hogy sem családait, sem tisztviselőit nem tudja tisztességesen fizetni, sem elegendő iskolát nem tud előteremteni, sem egyetlen egy tudóveszes szanatoriumnál többet nem képes felszerelni. S ma holnap még napszámosa sem lesz. A szövetkezett ellenzék bizonyára megteszi azt az indítványt, hogy jövőre az erkölcsstelen báróságokból és nemesítésekből befolyt milliókat nem szabad a szegény választók megvásárlására és erkölcsének megrontására fordítani, hanem még egy pár tudóveszes szanatorium fölállítására. Tisza Kalmán és fia az István, kínai mandarinok módjára bánt az országgal és annak erkölcsével, és igaza volt, mert az ország jó szemmel nézte a pusztítást és elerkölcsstelenítést s még ma is mondja K. S. és O. K. barátom, hogy sirva fogják tok visszakivánni őket.

Politikai hireink.

— Budapest, február 16. —

A kabinet lemondása.

A hivatalos lap mai száma első helyén a következőket jelenti:

Ő császári és apostoli királyi felsége folyó évi február hó 14-én kelt legfelsőbb elhatározásával a magyar összes minisztériumnak hivatali lemondását kegyelemben elfogadni és egyuttal meghagyni méltóztatott, hogy az egyes miniszterek hivatalos működésüket további legfelsőbb elhatározásig folytassák.

Szell és Wekerle Bécsben.

Bécsből jelentik, hogy ottani politikai körökben némi meglepetést keltett az a hír, hogy Szell Kalmán és Wekerle Sándor odaértek. Itt ugyanis arról vannak meggyőződve, hogy a magyar válság nagyon el fog huzódni s így a magyar politikások meghallgatását csak a jövő hét derekára várták. Abból a körülményből, hogy Wekerle és Szell Bécsbe jött, azt következtetik, hogy a felség a válság megoldását gyorsítani óhajja.

leg kiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.—ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiantli czéggel legyen ellátva.
F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájcz.)

Sirolin

bruár 16.

okl. szülésznő sz.

eladó. Czím a

riok, elsőrendű gazdasági épü. eladó 26500 hivatalba ké.

es szerinti czég, rendelhető Hoff-vnyomdájában.

telligens leány, zetőndői állást mftényesztést, ag érti. Czíme

éd azonnali be- iadóhivatalban.

rfiak, nők, 14 söt egész csaresethez juthat- zím a kiadó-

ea 5 kr. 1 kg. esokoládé 1 frt. kapható korpa iszer tüze eben gy tanuló fel-

körülményre

es kivitelű nagy raktárt **skből**, mely y külföldről g és kivitel

ndelkezésére. an, hogy új munkámmal

anak nállam

er-ház.)

st!!!

ytoldó

ásokat, eltávo- zatát.

ató

van-u. 5.

dési vállalat.

on! Melange a nylon- és indus- kereskedésekben tküldés: **Indra Triest.**

A két államférfiu tegnap este a kilencz órai gyorsvonaton érkezett meg. Mind a ketten a Sacher-szállóba hajtottak, ahol Széll Kálmán már távirat útján lefoglaltatta magának azt a szobát, amelyben bécsi idősége alatt lakni szokott.

A volt miniszterelnök megérkezése után egy hírlapió előtt a többek között azt mondta:

— Tegnap délelőtt kaptam a kabinet-irodából értesítést, hogy ő felsége meghallgatni kegyeskedik. Ennél fogva itt vagyok.

— Mikor megy kegyelmes uram, holnap a királyhoz?

— Az órát még nem tudom; erről délelőtt kapok majd értesítést.

— Gondolja-e kegyelmes uram, hogy a kibontakozás most már gyorsabb tempóban fog meg történni?

— Azt hiszem, a Kossuth párt nagyon észszerű álláspontra helyezkedett s azzal az akadályok jórészt elhárította. De azért még mindig vannak differenciák, még pedig olyan természetűek, amelyek egy két nap alatt meg nem oldhatók. Ezért a képviselőház ülését — miután a Ház megalakult — elnapolják. Én remélem, hogy sokkal rövidebb idő alatt kijutunk a krízisből, mint ahogy némelyek gondolják. Ez pedig csakis ő felsége határtalanul szilárd alkotmányos érzületének tulajdonítható.

— Milyenek gondolja az új kormányt, kegyelmes uram?

— Koalíciós kormánynak, természetesen. Azonban azt hiszem, hogy ebben a koalícióban minden pártnak helyet kell foglalnia. Egyenesen nevétségesnek tartom, hogy a szabadelvűpartot teljesen ki akarják zárni. Hiszen ez a párt számában második helyen áll! Hogy lehet tehát ilyen pártot negligálni?

Nagy emberek szerelme.

[Érdekes följegyzések.]

Fauget Emil, a méltán nagyhirű francia akadémikus cikket írt a dicsőségövezte emberek késői szerelmének lelektanáról. Erre Merimée, a mult századbeli francia író, a Colomba és Carmen születésének nemrég megünnepeelt százados emlékünnepe szolgált neki alkalmul. A jeles akadémikus ugyanis felemlíti, hogy az ünnepi beszédek során figyelmét különösen egy szép, Mérimée mondás ragadta meg, amely így hangzik: „Mevolt az a gyönyörűséges gyötrelme, hogy tulkésón szerettek.” Ebből a mondásból kiindulva, Fauget azt vizsgálja, vajjon mennyiben lehet az olyan szerelme, amely egy nagy ember utolsó éveit aranyozza be, gyönyörűségnek és mennyiben gyötrelmeknek nevezni? Rendkívül érdekes fejtegetéseit annak a konstataálásával kezdi, hogy a zsenialis, dicsőséges vagy egyszerűen híres embereket kétszer szeretik: első ízben úgy, mint mindenkit szokás, a huszas és a harminczas évek között, másodsor, amikor már dicsőségek vagy hírnevök megállapították.

A szerelmenek ez a második fajtája majdnem mindig úgy kezdődik, hogy fiatal leány vagy fiatal asszony, aki sokat olvasta a nagy íróit, vagy sokat haligatta a nagy szónokot, szívdobogva elhatározta magát, hogy írni fog neki. Levélben elmondja, hogy csodálja, sejteti vele, hogy szereti és azzal végzi, hogy boldog volna, ha legalább egy-

... A volt miniszterelnök azután még néhány kérdésben általánosságban nyilatkozott.

Khuen Héderváry a királynál.

Bécsi tudósítók jelenti, hogy a király a mai kihallgatások során elsőnek gr. Khuen Héderváry Karolyt fogadta. A király Khuen ezutal nem mint „meghallgatandó poiti kusi” fogadta, hanem mint személye körül megbízott minisztert, aki az ideiglenes kormány nevében megtette a legsürgősebb előterjesztéseket. Gróf Khuen bemutatta ő felségének azt a rövid leiratot, melyvel az országgyűlést holnap meg fogja nyitni. Noha ez az első eset, hogy a magyar országgyűlés így módon nyitják meg. A király az elője terjesztett kéziratot meg a kihallgatás során a lairta és gróf Khuen gondoskodott a rögzítési expedicióról. A miniszter egyben előterjesztést tett a főrendiház elnökségének kinevezés tárgyában és bemutatta a kinevezési okmányokat. A király az okmányokat aláírta és ezzel kinevezte gróf Csaky Aloin. a főrendiház elnökéül, báró Kemény Kalmant és Ernuszt Kelemen alelnökkéül.

Fölmentett főispánok.

A király Mikó Baliutot, Csikvármegye főispánját és Kállay Albertet, Szeged város főispánját állásukól főmentette. Az utóbbi már husz év óta szegedi főispán.

Apponyi mandátuma.

Jászbereny város küldöttsége ma dél előtt adta át a függetlenségi párt körhelyiségében gróf Apponyi Albertnek a mandátumot. A negyven tagú küldöttséget Koncz Menyhért esperes-plebános vezette.

Széll nem vállal megbízást.

Tudósítók jelenti, hogy alkalma volt a Sacher-szállóban, ahol Széll és Wekerle megszálltak, Széll Kálmánnal beszélni, aki kijelentette, hogy ő semmiféle megbízást nem vállal, legtávolabbról *sincsen szándéka az aktív politikai tevékenység terére lépni.* A válság során azonban kész tanács-

szer beszélhetne vele... A nagy emberek az efféle levelek legnagyobb részére nem szoktak válaszolni, némelykor azonban valamely sajátosságos báj vagy eredetiséget sejtene az írónőben és a levelezés megindul. Chateaubrand, Lamartine, Mérimée hosszú ideig folytattak nőkkel korrespondenziat.

A levélváltás után rendszerint beszkott következni az első találkozás, amelynek nyomában gyakran kiabrandulás jár, legtöbbször a nő részéről. Ha a szerelem tul eli az első találkozást, akkor állandó, vágy legalább tartós lesz és sokszor házassággal is végződhetik.

A nő ily esetben ugyanis így szól magához: Igazán még nagyon jól fest. Korá hoz képest valóban elragadó. Nem gondoltam volna, hogy még ilyen fiatalos. Mindez csak hazugság, de ha a nő eliheti magával, hogy igaz, akkor szeretni fog és később a megszokás is segítségére jó majd.

Ez a nőre vonatkozik, de milyen lelkiállapotban van a nagyember? Faugetnek az a nézete, hogy általában a férfi még kevésbé érzi magát vénülni, mint az asszony. A nagy ember, geniejét leszámítva, csak olyan, mint a többi férfi, azaz ostoba. Elhiszi tehát, hogy szeretik. Ha azonban olyan éleslátású és kételkedő, aminő például Mérimée volt, akkor a „gyönyörűséges gyötrelme” rá nézve inkább gyötrelme, mint gyönyörűség. Mert mi a szerelem alapja, lényege egy öreg emberre nézve? Az ilyen szerelem retrospektív és rétoaktiv.

csal és tettel segédkezni a helyzet kibonyolításában. Ily értelemben fog a király előtt is nyilatkozni.

Az Ujpárt értekezlete.

Az Ujpárt ma délelőtt fél tizenkét órakor báró Bánffy Dezső elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen Barta Ignác, Bone István, Dániel László, Eötvös Károly, Gyárfás Endre, Thaly Ferencz, Óváry Ferencz, Pisztóry Mór, Szabó Kálmán, Szakács Zoltán és báró Wesselényi Miklós vettek részt. Az értekezlet a politikai helyzettel foglalkozott és kimondta, hogy a párt programjának minden egyes pontja mellett bármilyen alakulás dacára szilárdan kitart.

Új képviselők.

Ó-Becséről jelenti: Radovanovits György szabadelvű jelölt visszalépett és így a választási elnök reggel 9 órakor, a megejtendő pótválasztás előtt Mihajlovits Endre disszidens megválasztott képviselőnek jelentette ki.

A bihari kerületben Toth László szabadelvűpart jelölt visszalépett és így Rigó Ferencz függetlenségi egyhangulag képviselővé választatott.

Vármegyénk és vidéke.

A tettesek nyomában.

A sárándi rablógyilkosság.

Február 17.

Ismertettük lapunk tegnapi számában azt a kegyetlen rablógyilkosságot, amit három eddig ismeretlen tettes követett el Hajdubagos és Sáránd községben hétfőn este.

A vidék csendőrsége összpontosítva van és a nyomozás erélyesen megindult. E nyomozásnak valószínűleg mihamar eredménye lesz, mert a csendőrök máris oly nyomós bizonyítékok birtokába kerültek, melyek a tettesek kiletét kétségtelenül meg fogják állapítani.

A fiatal emberben először is őt magát, jelenjét és jövőjét is szeretik; az öreg ember iránt érzett szerelem, ha még oly erős és komoly is, tekintetét a mult felé fordítja. Mindaz ami ez az ember volt, az, amit a nő szeret, lehet, hogy ő nem tudja, hogy ez így van, de a férfi ha intelligens, nem osztozik ebben a tévedésben. Ez pedig nem vidám dolog. Aztán az ilyen természetellenes szerelmeknél majdnem kikerülhetetlen, hogy a nő lelkében koronként — habár öntudatlanul is — a megbánás érzése fel ne ébredjen; a férfit viszont némelykor a lelkifurdalás kell, hogy gyötörje.

Fauget szellemes okoskodásának a konkluziója az, hogy a fiatal nőknek a híres öreg emberek iránti szerelme mindenképpen tévedésen alapszik.

Tévedése a szívnek, amely azt hiszi, hogy a jelent szereti, pedig a multat szereti; tévedése az intelligenciának, amely azt hiszi, hogy ő a szív és a mely szeretni vél, amikor csupán csodál; tévedése az érzéseknek, amelyek azt hiszik — vagy legalább hiszik helyettük, — hogy el lehet lenni az ő hozzájárulásuk nélkül és hogy nincs beleszólásuk a szerelem dolgaiban. — Hiába, a szerelem dolgaira nézve legjobban ráillik az amit Joseph de Maistre a politikáról mondott: „Az elvek? Igen, az elvek! Az első elv, hogy tekintetbe kell venni a kalandariumot.”

A csendőrség ugyanis tegnap elfogta Barát József bagaméri legényt, kinek a rablóvilkosságban való részvételét sok körülmény támogatni látszik. Már az előélete is zavaros, ezelőtt öt évvel az álmosdi postarablás büntetésében mint vádlott 7 hónapig vizsgálati fogságban ült, de ravasz észszel — bár minden ellene szólott — ki tudta magát vonni a bűn következményei alól.

Most azonban aligha fog ez neki sikerülni. Az eddig folytatott szembeállítások során Győrös Lajos hajdubagosi korcsmáros biztosan felismerte, hogy ő egyike volt a korcsmájában megfordult három rablónak. Ugyancsak feismerte benne három sárándi legényt, azt az embert, ki nemrégiben a meggyilkolt Vass Gergelynél szolgált. De vannak egyéb közvetlenebb bizonyítékok is ellene. Így az hogy hajusát a meglepetés kedvéért leborotváttatta, de az ajka felső részének bal részén friss karczolás látható, amely valószínűleg onnan ered, hogy a meggyilkolt Vass Gergelyvel dulakodása volt. Ugyancsak friss karczolás látható a balkezefején, amely szintén a dulakodás következménye lehet.

A nyomozást teljesítő csendőrök biztosra veszik, hogy az elfogott Barát Józsefben, aki alibit bizonyítani nem tud és minden körmönfonsága daczára is már többször ellentmondásba keveredett, a tettesek egyikét fogta el. Ez különben néhány óra múlva teljesen bizonyosra fog válni.

A meggyilkolt Vass Gergely holttemetének törvényszéki boncolása tegnap ejtetett meg, jelen voltak: Izsó János dr. debreczeni kir. törvényszéki orvos, dr. Mustó Sándor derecskei orvos és Nagy Kálmán derecskei albiró mint vizsgáló biró.

A boncolás során megállapították, hogy a meggyilkolt ember egy hátultöltő egy csövű fegyverből a tüdejébe 7 vagy 8 serétet kapott és ez rögtöni halálát okozta.

Huszonhét község orvos nélkül. Széplak biharmegyei községből hallatlan eset híre érkezik. Néhány hónappal ezelőtt lemondott a járásorvos és így a járás, amelyhez 27 község tartozik orvos nélkül maradt. A vármegyének pedig kisebb gondja is nagyobb volt annál, hogy törődjék ennyi község népének a testi jólétével és épségével. Teljesen elfoglalta a magas politika s akkor se tűzött ki pályázatot a járásorvosi állásra, amikor tifusz- és vörhenyjárvány tört ki a községekben. Négy hónap óta nincs huszonhét községnek orvosa s aki beteg, az kénytelen Margitáról hozatni az orvost, a mi 8—10 forintba kerül s amit nem győz a szegény ember. Ezen a mulasztáson azonnal és mulhatatlanul változtatni kell. Az állás szép jövedelemmel jár — tehát akad rá pályázó, csak ki kell írni a pályázatot. Máskor is volt a járásban orvosválasztás, de azonnal ott volt a helyettes, akit rendszeren meg is választottak. Ajánljuk tehát a fiatal orvosdoktoroknak, hogy érdeklődjenek e jövedelmező állás iránt.

Sirfosztogató cigányok. Tegnapelőtt egy dús gazdag földművest temettek el a biharmegyei Pusztá-Ujlakon, aki már évek óta betegeskedett s kuruzsló asszonyok kincses bányája volt. A környékbeli cigányasszonyok szétfordították vagyona javarészét, s valószínű, hogy a kuruzsló asszonyok tanácsára utolsó kívánsága az volt, hogy az összes aranyeműit, értékes holmiját és 150 forint készpénzét vele együtt temessék el. A halott családja teljesítette a babonás ember kívánságát és Székely Andrást utolsó akarata szerint temették el, ne hogy valami megzavarja siri nyugodalmát. Természetesen éppen ez a kívánsága okozta, hogy ismeretlen rablók az első éjszaka fölásták s a koporsójából minden értékes holmit elraboltak. Minden valószínűség szerint a sirfosztást a cigányok követték el, akik jól tudták, hogy Székely András sirjába mennyi értékes holmit temettek. A sirt tegnap félig hantoltan, szétszórva találták, a mely körülmény elárulta a sirrablást. Az eltemetett gazda családja fel is ásatta a koporsót s a gyantát beigazolódtott; a koporsót kifosztva találták. A csendőrök most nyomozzák a sirfosztó cigányokat.

Mi az ujság?

Toguet hadnagy kegyetlenségei. Acra a híre, hogy Buaz hitaban a francia gyarmatok egyik városában Toguet hadnagyot a benszüötteken elkövetett kegyetlenségek miatt letartóztatták, a „Matin” következő tudósítást közli: Toguet és társai hihetetlen kegyetlenségeket követtek. Egy be szülőttel lekötözték, a szájában dinamittet tettek és úgy robbantották föl. Egy másikat a fejét levágtatták, azután megfőzték és a megfőzött fejet a szerencsétlen család étették meg s halállal fenyegették azokat, akik az irtózatot nem akarták megenni. Toguettel együtt két más katonát is letartóztattak a hadtörvényszék elé állítják.

Montignoso grófnő gyermeke
Mig tegnap az a hír volt elterjedve mindenfelé, hogy Montignoso grófnő nem akarja kiadni Anna Monika hercegnőt, addig ma Bécsen át az a tudósítás érkezik, hogy a grófnő igenis hajlandó erre és Körner szász igazságügyi tanácsos eszerint elérte a célját anélkül, hogy az olasz kormány karhatalmi segítségét igénybe kellett volna vennie. — Nem lehet ugyan megérteni, hogy miért fosztják meg mégis a — boldogtalan királyi asszonyt gyermekétől, hisz bebizonyult, hogy az összes elene emelt vadak csak hazug rágalmak, de a szászudvar másképpen gondolkozik, mint az egész világ. Bécsen át Firenzéből az a híradás érkezik, hogy Körner igazságügyi tanácsos és Muih kisasszony, a rágalmozó cseléd a szász király parancsa értelmében a tegnapi éj folyamán elvették Montignoso grófnőtől a gyermekeit. Már a tegnapi nap folyamán Montignoso grófnő egy ujságírónak ezeket mondta: — Ellentálló erőm végképpen megtört. Olyan vagyok, mint egy agyonhajszolt vad, Kérem, mondja meg Körner urnak és a császári konzulnak, hogy vigyék a gyermekeket, de most mindjárt, felóra múlva.

A szász udvar szükségesnek tartja a következő czáfolatot közzétenni: „Az a hír,

mintha Montignoso grófnő a szász királyt Anna Monika hercegnő törvényes, de nem igazi apjának mondotta volna, nem felel meg a valóságnak.”

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 155. Bérlet 111-ik szám (C)
Debreczen, péntek, 1905 február hó 17-én:

Csige Böske vendégfellepte:

Annuska.

Vigjáték 3 felvonásban.

Nagyistván Péter, földbirtokos — Sebestyén Géza. Anna, felesége — Arday Ida. Annuska, leányuk — Csige Böske m. v. Prépost, Nagyistván testvérbátyja — Szilágyi Aladár. Sári, Annuska barátja — Hahnel Aranka. Balogh Miklós, földbirtokos — Iványi Antal. Tétény, földbirtokos, Miklós nevelőapja — Faragó Ödön. Vas Imre, tanító — Csontos Gyula. Plébános — Csiky László. János kolduló barát — Krémer Jenő. Főasszony — Püspöky Rózi stb.

Holnap, szombaton, február hó 18-án, bérlet 112-ik szám „A”

Troubadour.

Opera 4 felvonásban, 8 képben.

János vitért láttuk tegnap tizedszer immár, még pedig zsufolásig telt ház előtt. A bájos Kukoricza János ismét kivette részét a zajos tarsból, meg is érdemli Nem mondhatja ugyanezt magáról az idétlen francia király, bár az ő tepsihara zajosabb volt: a karzaton jobban bíriák!... Gyönyörűséggel hallgattuk ismét Rományi Mária csengő telt hangját, igazán szép reményekre jogosít a fiatal művész. Mozdulatai azonban nagyon szögletesek, ezeken addig is, míg az ő ideje elkövetkezik, lehetne csiszolni legalább valamicskét.

Sínházi hírek. Szombaton kerül színpadra Verdi 4 felvonásos operája, a „Troubadour.” Az opera főbb szerepeit Sugár Aranka, Krémerné Lili, Karacs Imre, Mezei Andor, Szilágyi Aladár és Virágháty Lajos játsszák. — Szorgalmasan folynak a próbák Robert Marschall 3 felvonásos bohózatos szerelmi történetéből, a „Killcrankie herceg”-ből, melynek vasárnap este lesz a premierje.

Új előfizetést nyitunk márczius 1-én 1 hónapra 1 koronával. Mindenki, aki lapunkat márczius 1-től járattatni óhajtja, már mostantól ingyen kapja a lapot, s a fizetés csak 1-től kötelező, azonkívül ingyen adjuk, míg a készlet tart, a nagy tetszéssel fogadott Debreczeni Független Ujság naptárát is minden újonnan belépő előfizetőnknek. Jelentkezéseket elfogadunk a kiadóhivatalban Piacz utca 47—49. valamint 18. és 339. sz. telefonjainkon is.

UJDONSÁGOK.

Emlékezések Patay Pistáról.

[A legnépszerűbb debreczeni követről.]

A „Hazánk”-ban nagyon érdekes tárcza cikkek jelent meg. A régi „szélsőbaloldalról”-ról emlékezik az avatott tollú író. Jellemzőleg ír a mai diadalmos függetlenségi párt

alapítóiról, a kik 1865-ben még csak *heten* voltak és pedig Madarász József, a vezér, a sárkereszturi kerület képviselője, Patay István, Debreczen egyik kerületéből, Csiky Sándor Egerből, Gubody Sándor Nagykőrösről, Vidacs János, Budapesten a Fereczvárosból, Vályi János és Kállay Ödön. Derék, jó hazafiak voltak, de nem dokumentálhattak annyi erkölcsi és szellemi erőt, mintha például Franciaországban a Gambetta öttagú ellenzéke, azért nem is félt tőlük a hatalmas többség. Mellékesen jegyezzük meg, hogy Csanády Sándor, Böszörményi László és Bobory Károly később jutottak be a parlamentbe; majd a nagyon érdekes tárcza során az országoshirű és Debreczenben rájongva szeretett Patay Pista bácsiról a következő kedves emlékezést írja:

A vulkánikus helyeken tüzes bor terem; élénk hazafias élet kezdődött a sok viszontagság után ismét összeült országgyűlés padjai között. A hét szélsőbali honatya képviselte az általános diadalmámor közepette a honfiúi bánatot, a sirva vigadó magyar természetet. Nem zavartak sok vizet. Madarász József hosszadalmas szónoklatait inkább unták, mint félték, a Patay István néhány mondatból álló, kacskaringós kifakadásait pedig jóakarattal mosolyogták meg. Ha Madarász József hosszasan beszélt, híres volt Patay bátyánk a maga rövid programjáról.

Mikor Debreczenhen megválasztották, nem is mondott egyebet a jó cziviseknek, mint a következőket:

— Köszönöm a bizalmat, tisztelt polgártársak! Programot tőlem ne várjanak, mert én csak annyit mondok most is, hogy huaczut a német! Egyébiránt pedig szívesen látom egy kis áldomásra!

Ennél rövidebb programot csak Madarász mondott a mostani választások alatt és legföljebb Rigó Ferencz bátyánk fejezi ki még tömörebben a vélekedését. Később Patay István még egy ponttal toldotta meg a programját, szidván az „átkos közös ügyet! Madarász és elvtársai a koronázás ünnepe alatt — magam is láttam — az állatkert közepére helyezett vendéglőbe vonultak és ott poharoztak. Ott elette zsemlyével kedvencz medvéjét Deák Ferencz. Mikor elhaladtak mellette a haza bölcsét, hanem egész érthető dolgokat mormoltak.“

A tárcza további részében megemlékezik az erkölcsiében ma sem

változott *Borszem Jankó* című élczlap hazafiatlan csufondároskodásaitól és pökhendi támadásairól Patay Istvánnal szemben; mert a „kíméletlen személyeskedés, a sokszor csudáig menő marakodás ürte orgiáit a „Borszem Jankó“-ban, de szerzett is a szerkesztő urnak sok keserves pillanatot. Patay István mint „Están bá“ és Csiky Sándor mint „csipdkimagad Sanyi“ voltak a legfrekvenciáltabb alakok. A szöveg és a képek csakugy hemzsegték a két tiszteletreméltó magyar alakjaitól. Bámulatol találékonysággal variálták ezt a témát. Az Estván-Sanyiádák alaptónusa az volt, hogy a szélsőbali urak kortyondi frátereknek, parlagi alakoknak voltak feltüntetve. Szegény Csiky Sándor kénytelen is volt a lapokban kijelenteni, hogy őt „tökélletes kora óta“ nem látta emberfia berugottnak. Csakugyan ráfogás volt az, mert a szélsőbali urak magyaros egyszerű emberek, de urak voltak. Nem bohócok, csak őszinte, naiv magyarok. Maga Patay István ifju korában gárdista volt, beszélt francziául és németül. Fenkölt lelkű, kiváló műveltségű nevével nyílt házat vitt Budapesten, amelyet főuri körök is látogattak. Egy honatya néhány évvel azelőtt elégiákat zengedett a t. Ház színe előtt arról, hogy milyen pompás kosztot élvezett ő a Patayházban.“

A régibb debreczeniek bizonyosan jóleső szeretettel fogják olvasni e kedves emlékezést Patay Istvánról, a ki Debreczennek egykor legnépszerűbb képviselője és polgára volt.

Érdekes értesítés.

[Lopott tárgyak megtekintéséről.]

Ujból közlöm a közönséggel, hogy a budapesti államrendőrség által elfogott Nagy Vilmos és társai elleni ügyben újabban a következő lopott tárgyak érkeztek meg hivatalomhoz, a melyek tulajdonosai ismeretlenek s a melyek megtekintésérn (Szent Anna utca 12 sz. I. emelet rendőrbiztosi szoba d. e. 9—12 ig, d. u. 3—6 ig) felhívom a közönséget, u. m.

1. Nagy Vilmostól elkoboztattak: 1 arany láncz, 4 arany gyűrű, 1 ezüst gyűrű.
2. Jónás Armintól elkoboztattak: 1 kettős fedelű tula óra, 1 ezüst tiszti láncz, 1 arany nyakkendő tü, 7 db. arany gyűrű és 1 db. ezüst gyűrű.

3. Pindlez Johannától elkoboztattak: 3 db. arany óra, 2 db. aranyláncz, 1 kis ezüst női óra, 1 ezüst szem függelék, 13 db. arany gyűrű, 2 db. ezüst gyűrű, 1 db. arany nyakláncz, 3 pár arany fülbevaló, 1 db. hibás karkötő, 1 két águ aranyláncz arany függelékkel, 1 hibás arany medaillon.

4. Polkk Ignácztól elkoboztatott 2 db. arany gyűrű.

Debreczen, 1905. február 16 án.

Dr. Boldisár Kálmán
bűnügyi osztály főnöke.

— **Számonkérészek.** Csütörtökön délután a számonkérészek verklizett a városházán. A főispán elnökölt. A verklizést nem akasztotta meg semmi; minden szönyegre került hátrálékos darabot igazoltak a hivatalos urak.

— **A harmadik tea-estély,** melyet a szt. Erzsébet-egyesület rendez jövő vasárnapon, — e hó 19-én — a „Bika“ disztermében d. u. 5 órakor veszi kezdetét. A háziasszonyi tisztet ezen tea-estélyre szívesek voltak elvállalni a következő választmányi tagok és ezyleti hölgyek: Aczél Gézáné, özv. Brunner Edéné, Dömök Béláné, Forgách Károlyné, dr. Irinyi Istvánné, Lovassy Károlyné, Lösch Istvánné, Miskolczy Lajosné, Nagy Gézáné, B. Széll Farkasné, Szikszay Gyuláné, Tikos Istvánné, Várady Gézáné, Vecsey Imréné, Vidovich Menyhértné. A tea szervezésében segítségükre lesznek városunk legbájosabb és legintelligensebb fiatal hölgyei. A Magyariak zenéje fog szólani 5—7 óráig. Tekintettel arra a meleg érdeklődésre, melylyel széles körökben ezen teaestélyek iránt viseltetnek, szép és nagy társaság fog újból találkozni, mit mindenképpen kívánunk. A belépti díj egy csésze teával (rummal, cukorral, süteménnyel) együtt mindidáig csak egy korona.

A függetlenségi párt lapja.

A függetlenségi párt hivatalos lapjának, a Budapestnek homlokán a tegnapi napon megjelent a párt nagynevé elnökének neve Kossuth Ferencz lett lapvezére a párt kitűnően szerkesztett organumának. Természetes, hogy a lap szerkesztője továbbra is Szatmári Mór, a margittai kerület kitűnő publicista képviselője marad.

Jegyzői magánmunkálatok.

A belügyminiszter — a mint értesülünk — egy konkrét eset kapcsán hozott elvi jelentőségű határozatával a rendezett tanácsú városok jegyzőinek magánmunkálataira nézve kimondotta, hogy miután a közigazgatási alkalmazottaknak a magánmunkálatok végzésétől való eltiltása tárgyában kiadott belügyminiszteri rendelet szerint — mely a rendezett tanácsú városok alkalmazottaira is kiterjed — magánmunkálatokkal díjazás — fejében csak azok az alkalmazottak foglalkozhatnak, a kiknek ezt valamely tételes jogszabály kifejezetten megengedi: nincs akadálya annak, hogy a rendezett tanácsú városok törvényhatóságilag jóváhagyott szabályrendeletükben jegyzőiknek azoknak a magánmunkálatoknak meghatározott díjazás melletti elkészítését megengedjék, melyekre kis- és nagyközségekben a községi és körjegyzők jogosítvák. Ennél a szabályozásnál a községi és körjegyzőkre vonatkozólag alkotott vármegyei szabályrendelet rendelkezései megfelelően érvényesíthetők.

— **Névszerinti szavazások.** A legközelebb tartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlésen két névszerinti szavazás fog történni; és pedig: az elepi 18 hold 663 négyszögöl területű szántó- és kaszálóföld elidegenítése felett a névszerinti szavazás; második — a kereskedelmi és iparkamara tu-

Az összes téli árukat, gyapuzövet, parketek

Vége a Télnek

Női- és gyermek kabátokat bámulatos olcsón kiárulják

WALLERSTEIN FÜLÖP FIAI cég.

lajdonát képező hatvanutczai 23. sz. háznak kulturális czélokra megszerzése tárgyában pedig harmadik ízben fog megejtetni.

— **A nőipariskola** február 19 én, az iskola helyiségében tombolával egybekötött háziestélyt rendez. Belépődíj személyenként 1 korona. Egy tombolajegy 40 fillér. Kezdete 8 órakor. Szabott árak mellett tea, bor és hideg ételekkel szolgálnak. A háziestélyre jegyet este a pénztárnál és csak a meghívó előmutatása mellett lehet váltani.

— **Eljegyzés.** Nagyváradról írják, hogy Bancsik Imre posta- és táv. segéd-tiszt Debreczenből, tegnap este tartotta eljegyzését Farkas Imre nagyvárad-i postaaltiszt kedves leányával, Juliskával.

— **A szt. Erzsébet egyesület** f. évi közgyűlését február hó 26-án — vasárnapon — d. u. 3 órakor a Svetits-intézet nagytermében fogja megtartani, melyre az egyesület összes választmányi rendes és pártoló tagjait tisztelettel meghívja az — elnökség.

— **Csokonai ünnep Budapesten.** Budapestről írják: A Bethlen Gábor Kőr február 18-án este 6 órakor a református főgimnázium dísztermében rendezi Csokonai Vitéz Mihály emlékezetére XIII ik irodalmi estélyét a következő programmal: 1. Ünnepi beszéd. Mondja: Sörös Béla ev. ref. lelkész. 2. Magyar virtus. Felolvassa: Tormay Cecile urhölgy. 3. a) Bloch: Czinka Panna nőája, b) Hadik óbester nótája. Vónőnégyes. Eldadják: I. hegedűn: Szlavik Ede, II. hegedűn: Rácz Ferencz, mély hegedűn: Kovács Miklós, gordonkán: Tonházy Ferencz. 4. Csokonai szerelme. Előadja: Maday Gyula. 5. Költemények. Irta és felolvassa: dr. Farkas Imre. 6. Lantszerenád. Előadja: Szlavik Ede, Rácz Ferencz, Kovács Miklós, Tonházy Ferencz. 7. Szavai: Baja Mihály. Az estély jövedelme a szegénysorsu protestáns főiskolai hallgatók segélyezési alapja javára fordítatik.

— **Medhaltak.** Varga Margit Jolán ev. ref. 1 hó apos, Nagy Sándor róm. kat. 13 napos, Gutti Juliánna ev. ref. 38 éves.

— **Köszönetnyilvánítás.** Adler Ignáczné urnő bővebb megjelölés nélkül 100, azaz: száz koronát juttatott kezeimhez, mely összeget a siketnémák javára fordítottam s ez adományért a szerencsétlen siketnémák nevében köszönetet nyilvánítok. *Oláh* Károly tanácsnok.

— **Meghívások.** Felkéretnek a „Függetlenségi párt” bált rendező bizottság tagjai, kik a bált meghívón feltüntetve vannak, hogy folyó hó 17 én, pénteken délután 5 órakor a „Függetlenségi kör” helyiségében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

A debreczeni iparosok f. hó 19-én vasárnap az iparos Otthon dísztermében délután 3 órakor az ipartestületi elnök választás ügyében **nagy gyűlést** tartanak; melyre városunk összes iparosait a saját érdekükben is megjelenni kérjük. A nagy bizottság.

— **Osztályosajáték.** Az osztályosajáték huzásán a következő számokat sorsolták ki:

90 000 koronát nyert: 19070.
20 000 koronát nyert: 70005.
2000 koronát nyertek: 79066 96338.
1000 koronát nyertek: 19608 22003
500 koronát nyertek: 2357 5857
10599 173361 20810 22174 26979 29118
32272 37292 37461 39350 43013 46137
47344 50644 52938 57757 60670 68201
69672 72400 75860 77544 80297 80365

81068 86359 87751 88662 9039 92642
90113 106820 107634.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

— **Villamos vasut és villágítás.** Basahalmán belől lesz még egyszer világosság. Meg a kiscsőst is lepípálja a villamos vasut. A tervezettség már elértünk. Szombaton délután a város és a helyi vasut részvénytársaság kiküldöttei, Vecsey Imre főjegyző elnöklésével ülést tartanak. Tárgy: a villamos vasut és villágítás ügyének megbeszélése.

— **Magunk közt.** Lengyel Zoltán Gyulán beszédet tartott. Miután beszédét elmondta, egy ájtatosan hallgató zsidó polgártárs odalépett a szónokhoz és bizalmasan megkérdezte:

— Ugye, a képviselő ur izraelita?

— Nem vagyok én! — felelte Lengyel Zoltán.

Mire a kérdező ravaszul hunyorgatott a szemével és sutogva mondta:

— No, no, hiszen magunk közt bevallhatja! . . .

— **A siketnémák részére** a következő adományokat vettem s nyugtázom köszönettel: Lakatos-ipartársulat 2 kor., Debreczen sz. kir. város félévi segélye 1000 kor., Láber Mihály 10 kor., Ópályi község 2 kor., mármározzigeti ev. ref. egyház 1 kor., Hajdumegyeyi népbank 10 korona. Füleky Pál egyesületi pénztáros.

— **Egy élet egy pár cipőért.** Erre az esetre is ráillik, hogy minek is van sziv és a szivben szerelem. Szalai Margit cselédleányt is az az érzékeny sziv, az a tulhajtó szerelem jutatta a halálos ágyra. Szalai Margit 24 éves cselédleány az Arany János-utca 24 szám alatti házban szolgált. És mint a legtöbb városi cselédleánynak (kiknek a sorsával és nemesítésével ugyan vajmi keveset törődik a nagytekintetű társadalom), neki is viszonya volt. Azonban szerelmében csalódott. Ugyanis imádója a cipészlegény másik leánynak is csinált egy pár cipőt . . . Az izgékony leányt a kipattant titok annyira elkészerítette, hogy bánatában marólugot ivott. A kórházba szállították, állapota reménytelen a bús leányzónak.

— **A hatvanutczai gazdaság** márczius 12-én gazdaszéki ülést tart.

— **Titokzatos haláleset.** Keresztesi István napzámos éjszakai mulatozásközben betért a csapókerthben lakó V. Bálintnéhoz, a kivel már tíz év óta viszonya volt. Az este elment V.-néhez és mint a D—n. írja: Vigan ültek együtt vacsorához, mely után kedélyesen borozgatva töltötték az időt. Már két óra is elmúlt, egyre nagyobb lett a jókedvük. Keresztesi vidáman emelte fel a poharat s amint inni akart, egyszerre megrázkódott és holtan terült el a padlón. V.-né előbb csak azt hitte, hogy elszédült Keresztesi és elesztgetni kezdte, majd, mikor látta hogy az ember élettelenül fekszik a földön segélyért szaladt. A rendőrséget is értesítették az esetről s onnan az ügyeletes biztos azonnal ki is ment. Minden jel arra mutat, hogy Keresztesi szivszélhűdés ölte meg. Holttestét a kórház boncztermébe szállították, hol ma délután dr. Balkányi Emil és dr. Szalay Béla orvosok felbonczolják. Ez a bonczolás van hivatalosan megállapítani, hogy mi okozta Keresztesi hirtelen halálát.

— **Rablótámadás.** Az este 9 óra tájban a sámsoni uton rémes kiabálásra szaladtak össze az emberek. A segítségért kiáltó polgárleány volt, akit züllött csavargó támadott meg, le akarta teperni és a kabátját lehuzni. Az emberek a menekülő csavargó után iramodtak és el is fogták. A merénylő neve Molnár István.

— **Tréfából lopni akart.** Az este 8 óra után Borki Lajos boltiszolga a gazdaja üzlete ajtajából csupa tréfából — szegint — el akarta emelni a kirakott sőt. De rajta vesztett a tréfán és miután a rendőrség tréfát nem ösmer, letartóztatta.

— **Zene-estély a Magyar-Király kávéházban.** Napról-napra fokozottabb látogatottságnak örvendő, pompásan rendezett Magyar Király kávéházban ma este Kiss Béla teljes zenekarával hangversenyt tart. A figyelmes és előzékeny kiszolgálásról az előnyösen ismert b kávészakáros E gondoskodik.

x **Mivel lehet tüdőbajokat gyógyítani?** Ezen kérdés naponta merül fel, a midőn azt halljuk, hogy számtalan ember tüdőbajban tönkremegy, a nélkül, hogy rajtuk segíteni lehessen. Ujabb időben azonban egy szert találtak fel, mely orvosi vélemények szerint hivatva van az emberiségnek nagy hasznára lenni és számtalan embert az életnek megtartani. Ezen szer a „Sirolin”. A „Sirolin” összetétele: Thiocoli Roche gr. 10, narancshéj-syrup gr. 140. „Sirolin” kellemes szaga, jó ízű és rövid használat után a tüdőbetegségek tüneteit eltávolítja (köhögés, rekedtség, éjjeli izzadás stb.) „Sirolin” fokozza az étvágyat és emeli a testsúlyt.

Gyilkosság a kaszárnyában.

Tréfálkozásból emberhalál.

Megrendítő szerencsétlenség történt a szegedi Mars-téri kaszárnyában. Egy véletlen, egy pillanat műve volt az egész: a borzalmas Manlicher elszült és az áldozat holtan, véresen bukkolt le a földre. *Egy katona lőtte agyon a bajtársát és egyuttal legjobb barátját — véletlenségből.*

Ennek a párját ritkító szerencsétlenségnek részletei a következők:

Lörök Lajos szegedi és Keller József csongrádi legények a múlt év májusában együtt rukkoltak be a 46. gyalogezredhez szolgálattételre. Már azelőtt is ismerték egymást, de a közös sors még jobban egybekötötte a szivüket. Elválhatatlanok lettek. Igazi jó barátok, akik nem csak pajtáskodásból, de lelkes rokonszenvből is ragaszkodtak egymáshoz. Együtt lettek még káplárrá is az első századnál.

Tegnap mindketten örszolgálatot teljesítettek. Délben váltották fel őket s ekkor visszamentek a kaszárnyába. Délután benn maradtak a közös hálóteremben, ahol levetették a felszerelést. Eközben tréfálni kezdtek. Mint ahogyan jókedvű legények megtréfálják egymást, úgy enyelegtek, kötődtek ők is.

Egyszer csak Keller fölkapja a pus-káját és benyul a patrontáskájába. Ott szokták tartani azokat a vaktöltéseket, fadugóval lefojtott patruokat, melyekkel gyakorlat közben próbálövéseket szoktak tenni. Csakhogy örszolgálat idejére adnak egy-egy éles patront is,

gyilkos golyóval. A tréfás kedvű káplár erről megfélekedett s véletlenségből egy ilyen éles Manlicher-töltést tett a puskájába.

— Testvér, meghalsz mostan! — ezt kiáltotta nevelve s ráfogta a fegyvert Lörükre.

A másik káplár nem hagyta magát, megfogta a puska csövét, rángatni kezdte. Ebben a dulakodásban hirtelen elsült a puska, a szobát füst töltötte meg.

A borzasztó durranás megrázta az egész épületet. Tompa zuhanás hallatszott: Lörük egész hosszában vágódott végig a padlón és melléből patakzott a vér. *A golyó teljesen átfurta az áldozat mellét és még 9 centiméternyire furódott a falba.*

Keller rémülten, csaknem kövé dermedten állott ottan. Mikor észhez tért és látta, hogy legjobb barátja, kit testvérként szeretett, összeroncsolt mellel, élettelenül rogy össze, kétségbeesetten rohant oda hozzá, fölkapta és az ágyra fektette, haját tépte, jajgatott.

A szörnyű eset megtörtént. Már nem lehetett rajta segíteni. A 22 éves, daltás fiú, Lörük Lajos nem nyerte többé vissza eszméletét; meghalt a lövés pillanatában.

TÁVIRATOK.

Pótválasztások.

Békés-Csaba, február 16. A mai pótválasztáson az újjászervezett szociálista párt jelöltje, Achim András 961 szavazattal győzött Zsilinszky Mihály közoktatásügyi államtitkár 734 szavazata ellenében. A 48-as pártiak Achimra szavaztak, részben pedig tartózkodtak a szavazástól. Achim a második szociálista képviselő.

Szilágycseh, február 16. A pótválasztáson báró Bornemisza 1475 szavazattal győzött dr. Pap oláh jelölt 125 szavazata ellen.

Új kihallgatások.

Bécs, február 16. A király ma délután 1 órakor Széll Kálmánt, negyed 3 órakor pedig Wekerle Sándort fogadta ötnegyed óráig tartó kihallgatáson. Andrassy holnap megy kihallgatásra a király elé.

Kossuth nyilatkozatai.

Budapest, február 16. A 48-as párt mai ülésén az elnöklő Kossuth Ferencz kifejtette, hogy amennyiben a párt tagjai titoktartást fogadnak (a párt tagjai: *Fogadjuk!*) nyilatkozni fog a **politikai helyzetről és a királyi lal történet kihallgatásról.**

Elmondta, hogy a koalíciós kabinet megalakítása iránt semmi ellenvetése az uralkodónak nincs; a gazdasági önállóság kivívása — ellen sincsen — az uralkodóház részéről semmi ellenvetés, csupán azon ki-

vánság merült föl, hogy *vámháboru ne legyen* a monarchia két állama között. **A belügyi reformokat, a választókerületek új beosztását és a választási cenzus leszállítását, az adó-reformot** progressiv rendszerrel helyesli. De a katonai reformok terén **az uralkodó elmegy a legszélsőbb határokig,** amíg azok álláspontjaival egyeznek. Pusztán ez az a kérdés, mely a függetlenségi párt nemzeti álláspontjának vitapontjává lehet. **Ugy a néppárt, mint az újpárt követeli a 48-as párt ezen követelésének érvényesülését** és mindaddig, amíg az teljesülni nem fog, **követelni fogja programpontjának ezen érvényesülését,** még akkor is, ha szembe találkozna az örökös tartományok nemzet érdekeivel.

Az új Ház megalakulása.

Budapest, február 16. A függetlenségi és 48-as párt ma értekezletet tartott a Royal-szállóban Kossuth Ferencz elnöke alatt. A párt a házelnöki méltóságra Apponyi Albertet akarta, de ő kijelentette, hogy nem vállalja el a megtiszteltetést. Ezután a párt megállapodott abban Gulner Gyula indítványára, hogy a képviselőház elnöki állására Justh Gyulát jelöli; a két alelnöki állásra elsősorban a néppárti Rakovszky Istvánt, másodsorban a dissidens gróf Hadik Barkóczy Endrét választja meg.

A jegyzői állásokra a függetlenségi párt jelöltjei Pozsgay Miklós, Luby Géza és Hammersberg László, a néppárt részéről Zboray Miklós, háznagygyá Tóth Jánost választják.

Aki nem értette a királyt.

Budapest, február 16. Tisza István gróf azt hitte, hogy a király vakon követni fogja tanácsait és törvényellenes cselekedetekre is kapható. **A király azonban kijelentette, hogy csakis alkotmányos uton akarja érvényesíteni akaratát, a nélkül pedig soha . . .**

Férjgyilkos asszony.

Szombathely, február 16. Steier József riffkabazai lakos kivándorolt Amerikába, hogy ott vagyont szerezzen. Hosszu időn át küldötte Amerikából a keresményét feleségének, aki időközben a fél faluval folytatott viszonyt. Az asszony, mikor férje nemrég visszatért, itallal elaltatta és fejével agyonverte, aztán pedig a szerencsétlen kivándorló pénzét szeretőjének ajándékozta. Az esküdszék életfogytig tartó fegyházra ítélte a férjgyilkos asszonyt.

Egy borzalmas asszony.

— Megmérgezte a férjét. —

A maga nemében párját ritkító büntettről hullott le a lepel a hunyadmegyei Kristyer községben.

Egy Bulla Lőrincz nevű bányamunkás, aki a hunyadmegyei bányákban dolgozott, vadházasságban élt Rösztler Malvin nevű

stájer származású nővel. Körülbelül egy esztendőig éltek együtt, amikor a férfi elkezdett sorvadni s utána nemsokára meghalt.

A fiatal nő a férfi halála után csakhamar talált vigasztalót, két hónapra rá már egy Kohut Venczel nevű bányamunkással lepott vadházasságra. Az asszony azonban ezt a férjét is meguntta. Másfélre rá a menyecske másokkal is folytatott szerelmi viszonyt. Jó ideig titokban foly. a viszony, de aztán mégis megtudta azt Kohut, aki a hűtlen asszonyt alaposan elverte. Emő kezdve állandó volt a czivakod s Kohutéknál, míg a mult évben Kohut is betegeskedni kezdett s rövid két hónap alatt ő is meghalt.

Alig hogy eltemették Kohutot, harmadnapra már a szőke asszony egyik régebbi szeretőjének, Graján Miklós bányamunkásnak lakására költözött. Erzel az emberrel azonban nem sok szerencséje volt a gonoszlelkű asszonynak, mert Graján ismervén az asszonyát, nagyon feltékeny volt és vigyázott is reá.

A bűnös asszony azonban így is talált módot arra, hogy férjét kijátszsza, de aztán rajtavesztett s ez olyan alaposan elverte a nőt, hogy az egy hónapig nyomta az ágyát. A férfi el is kergette magától. Mikor azonban felépült, addig járt Graján után, míg ez visszafogadta. De alig került az asszony Graján házába, a férfi betegeskedni kezdett. Graján sejtette, hogy az asszony az előbbi férjeit méreggel pusztította el, megvizsgáltatta magát s ekkor kiderült, hogy csakugyan mérgezés következtében lett ő is beteg.

Graján följelentést tett az asszony ellen s ennek elapján megindult a nyomozás, melynek során kiderült, hogy ez a veszedelmes szép asszony a két előbbi férjét csakugyan méreggel pusztította el. A vallatás során beismerte az asszony, hogy az elhalt Bulla Lőrinczet és Kohut Venczelt méreggel pusztította el oly formán, hogy pálinkákjokba lassan ölt mérget kevert, amely előbb sorvadást idézett elő, azután pedig halált okozott. Hasonló módon akarta elpusztítani Graját is. A mérget, mint bevalotta, leánderlevelekből főzte.

A gyilkos asszonyt letartóztaták s intézkedtek az elhalt két férfi holttestének exhumálása dolgában.

Törvénykezés.

Hajsza Nessi képviselő ellen.

A Tiszapárti „Ujság“-ban „Egy képviselő bűnpöre“ czimen vádaskodó közlemény jelent meg, melyre vonatkozólag dr. Nessi Pál országgyűlési képviselő a következőleg nyilatkozik:

Nyilatkozat. Az „Ujság“ személyemre vonatkozó, megfelelő gloszszakkal megjelent cikke a legnagyobb mértékben meglepett engem. Eltekintve attól, hogy a tényállás merőben elferdítve és sok valótlanságot tartalmazva adatott elő, mert én a nekem átadott részvényeket és pedig négy darabot természetesen adtam vissza, mint miként azt panaszosnő közjegyzőileg hitelesített beadványában maga is elismerte, midőn panaszát visszavonta és az eljárás megszüntetését kérte. A dolog érdemét illetőleg tehát nyugodt fővel várom a majdan hozandó bírósági katarozatot. Az eljárás jellemzésére azonban tudni kell, hogy a panaszt az obstrukció alatt Műn-

nich Aurél ügyvédi irodájának társa; Szőnyi adta be és hogy panaszos visszavonván panaszát, az eljárás folytatását az ügyészség forszírozta. A tegnap hozott vádhatározat távollétemben hozott meg, bizonyítékaim ismerete nélkül, tehát törvénytelen, mert én nem jelentem meg a tárgyaláson, minthogy időközben képviselővé választatván, mentelmi jogom felfüggesztve nincsen, már pedig a perrendtartás 265. szakasza szerint az eljárás ez esetben nem folytatható. Mindenesetre élni fogok a rendelkezésemre álló jogorvoslatokkal, hogy a törvénytelenül hozott határozatot megsemmítsék, anélkül azonban, hogy ezáltal a felelős ségrevonás alól kibujni akarnék, nem lévén semmi okom arra, hogy hogy azt nyugodt lélekkel be ne várhassam.

Dr. Nessi Pál
országgyűlési képviselő.

Egy botlás. Tóth Gábor hadházi lakos 1904. október 10 én Sebők Sándort botjával úgy megütötte, hogy Sebők sérülése 8 napon túl gyógyult meg. A súlyos testi sértés vétségéért 14 napi fogházra ítélték. Az ítélet jogerős.

Bűnös ezimboraság. Lósod és több más rendbeli bűncselekménnyel vádolva állott egy falusi társaság; de végül csak tulajdon elleni kihágásban mondták ki a vádlottakat bűnösöknek. Elítélték Sáfrány Imrét 1 havi elzárásra s 40 korona pénzbüntetésre; Sáfrány Sándort 8 napi elzárásra s 10 korona pénzbüntetésre, melyet az eddigi vizsgálati fogzással kiöltöttek vettek és azonnal szabadon bocsátották, Sz. Nagy Lajost 20 és 10 korona pénzbüntetésre ítélték, Varga Sándort pedig felmentették, végül Pesti Lajos ellen a vádat elejtette a kir. ügyész. A vádlottak az ítéletben mind belenyugodtak, a királyi ügyész azonban mind a négy vádlott terhére felebbezett.

Közgazdaság.

A Gizella-malmot eladták.

[Megyeri Krausz Lajos súlyos beteg.]

Budapest február 16.

Ipari körökben bizonyára nagy feltűnést fog kelteni az a biztos forrásból nyert értesülésünk, mely szerint a Pesti Hengermalom Társaság 8 millió koronáért megvette a megyeri Krausz Lajos tulajdonát képező soroksári-uti Gizella-malmot. Szentácsióssá teszi ez eseményt az a kapcsolatos körülmény, hogy a Pesti Hengermalom, a főváros egyik legrégebbi és legerősebb malma, melynek elnevezése világhírre tett szert, s amelynek alapítása a dicső Széchenyi István, a legnagyobb magyar nevéhez fűződik, — megszűnik. A hengermalom igazgatósága Klotild-utcai egész gyártelepét lebontatja, a telket parcelláztatja és eladja, egész üzemét pedig a Gizella malomba helyezi át és ott összpontosítja, amelyet aztán a szükséghez képest kibővített.

A Hengermalom fennállása különben már csak rövid idő kérdése volt. A Lipótváros rohamos fejlődése már évekkor elűzte a Lipótkörutól a Haggenmacher malmot, s ez a sors a Hengermalom is csakhamar elérte volna. Az igazgatóság már régebben tisztában volt ezzel a helyzettel és minden igyekezete oda irányult,

hogy egy alkalmas gyártelep birtokába juthasson, ahová üzemét áthelyezheti.

Az immár befejezett adásvételi ügyben a Hengermalom Társaság részéről Burghardt Bélaváry Konrád főrendiházi tag. Krausz Lajos részéről fivére, Krausz Izidor folytatták a tárgyalásokat.

A társaság új otthonában a „Pesti Hengermalom Társaság Gizella gőzmalma” nevet veszi fel. A Hengermalom átvizsi összes tisztviselőit a Gizella malomba, míg a Gizella-malom összes tisztviselői végkielégítéssel elbocsátatnak.

A Gizella-malom tulajdonosa, Krausz Lajos, súlyos betegon fekszik Andrassy-ut 12. sz. palotájában. Nehez szívhaj gyöttri a dugszdag embert, akit fivére pár hét előtt hozott haza Meránból, ahova hónapok előtt ment üdülést keresseni, Alapota azonban nem javult, hanem napról-napra súlyosodik. A Gizella-malom eladását megelőzőleg bodajki birtokát el adta 3 millió koronáért és halála esetére rendelkezett vagyona felett. Általános örökösévé fivérét, megyeri Krausz Izidor drt. tette meg. Ő örökli az Andrassy uti palotát is. Krausz Lajos nővérei: özv. Fürst Jakabné, özv. domonyi Brüll Ignáczné és gásei báró Guttmann Vilmosné nem részesednek a vagyonban, ellenben nővéreinek gyermekeire egyenkint 200.000 korona marad. Az egész vagyon körülből 14 millió koronára rug.

REGÉNY-CSARNOK.

Rablótanya a rengetegben.

[Regény]

53.

(Orosz eredetiből.)

— Szükség esetén itt is kilehet bujni. Az erdőben pedig ezer a rejtekhely.

Hogy füttyölt a szél. Még a farkasok is vonyítottak.

— Még rosszabbra vált az idő. Ugy hiszem, hogy ismét kezdődik a hóvihár. A sötétbe kiakarta dugni a kezét, de keze vasrudakba és rácsba ütközött. Önkénytelenül kifakadt:

— Az ördögbe! Hát itt is vasrostély! Mintha csak nehéz bőrönben volnék. Mit jelentesen ez?

Megfogta a vasrudakat, de hiában rázogatta teljes erővel; szilárdan állottak a rudak a falban. Itt ugyan ki nem bujhat emberi lény, tehát becsukta az ablakot. Lebocsátotta a függönyt és a négy csupasz falu szobáskát vette szemügyre.

Semmi különöset nem fedezhetett fel. Még csak kép sem volt a falon.

A szoba meszelt, a legtöbb helyütt piszkos volt az ódonságtól és a füsttől. Más helyütt levolt karmicsálva és verve a meszelés. Az egész berendezés nagy, durva faragásu ágyból állott, paraszti szokás szerint bőven megrakva ágyneművel, de volt még a szobában egy kis asztalka és két szék is.

[Folytatjuk.]

Egy 1100 magyar holdas

uri birtok, 3 órányi ut Debreczenhez, kisebb részletekre parcellázva, könnyű fizetési feltételek mellett

eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál Dr. Balázs Bertalan ügyvéd Batthyányi-utca 18. naponként d. u. 3—4 óra között.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Báli idényre

Selymek

Victóra Massaline, Luissienne

Selyem batist

minden színben.

Uj!   Uj!

Maradék áruház

Kossuth-utca 15.

Most kerülnek eladásra

miederek csak 40 kr., férfi finom kalapok 75, 98 és 1.25, kész lóden felső szoknyák 2.25, fiu öltönyök posztóból minden nagyságban 1 forint, valódi czérna vásznak és kanavászok 30 rőfös 4 forint

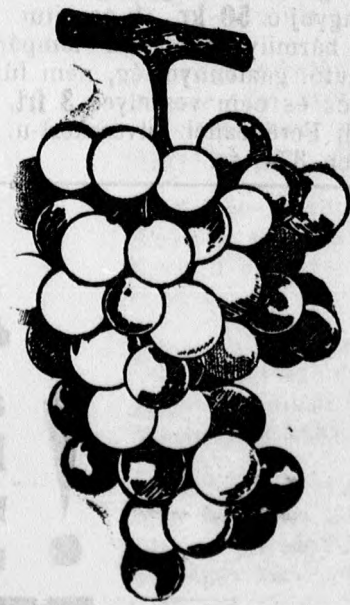
Székely Jenő és Társa utódai

Kossuth-u. 15. sz., a gyógyszerházzal szemben.

Uj!   Uj!

„Milleniumtelep” Nagyósz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

ak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarországon a legjobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyvel és állami felügyelet mellett létesült.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

1 üveg *Ermelléki* ó 24 kr., 1 üveg *Ezerjő* ó 24 kr., 1 üveg *Rizling* 4 éves 32 kr., 1 üveg *Villányi siller* ó 26 kr., 1/2 liter *Jamaika rum* 40 kr., 1 dkg. *Császárkeverék tea* 5 kr., 1 üveg *Finom gyógycognac* 10, 25, 35, 45, 55, 75, 1.—, 1.25, 1.50, 2.—, 1 kg. *Nagyszemű szilva* 10 kr., 1 kg. *Házi lekvár* 20 kr., 1 liter *Petroleum* 16 kr., 1 doboz *Király pemetefübonbon* 10 kr., 10 dkg. *Törmelék csokoládé* 10 kr., 1 kg. *4 fajból vegyített kávé* 1.20 kr., 100 kg. *Száraz csertőgyfa* 1 frt. *Merkli Ferencz*nél, *Füvészkert-u. 14. sz.* Telefon 374 sz.

1 kg. szép *mazsola* 36 kr. 1 kg. *papír héjú dió* 20 kr. 1 kg. *boszniai szilva* 12 kr. 1 kg. *családi kávé* 1 frt 20 kr. *Kertész Mikós fűszer* üzletében, *Csapó-u. és kenyér-piacz sarkán.*

Ora javítás szakszerűen és olcsóbban mint bárhol csak is *Kurián Gyula* órásnál *Debreczen, Piacz-u. 42.*

Folyóiratok, hetilapok, naptárak és mindenemű könyveket legjobb kötésekben jutányosan készít *Antalfy Ferencz* könyvkötő díszműves *Piacz-u. 31.*

Csillag-utca 35, 37, 38 és 40 számú új adómentes házak elköltözés miatt kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni *Könyvtelep 31. szám.* (az olajútó mellett) a tulajdonossal.

Gazdálkodónak ajánljuk egy 6 iskolát végzett, 3000 korona óvadékkal rendelkező fiatal ember, a ki a gazdálkodáshoz kitűnően ért. Címe: *Fecser János, Fény község, Szatmármegye.*

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csak is *Kurián Gyula* órás és ékszerésznél *Debreczen, Piacz-utca 42.*

Immunis homok föld vétel 80-tól 120 holdig terjedő vasúthoz közel fekvő, vidéki hártárban is immunis homok területet megvételre keresek, esetleg kész szálló földet is 30—40 holdat. Ajánlatot kér *Paulovits János* birtokos *Szeghalmon.*

1 db. *gázizzóteszt* kiváló finom 16 és 25 kr. 1 db. *gázlámpaüveg*, legjobb 12 kr. 1 db. *gázongyujtó* 50 kr. 1 garnitur *szeszéggő* mely bármily *petroleum* lámpára alkalmazható, *gázfényvel ég, nem füstöl, nem kormoz és nem veszélyes* 3 frt. Kapható *Merkli Ferencz*nél *Füvészkert-u. 14. sz.* Telefon 374. sz.

Ekszer- és óra javításokat legolcsóbban vállal *Pintér Gusztáv* órás- és ékszerész *Piacz-utca* fűtőzsde mellett. Ugyanott *ezüst sarkantyuk* legjutányosabb árban kaphatók.

Szécsényi-kert 38. *Posta* erttel szemben 2562. □ öl kert, nemes *gyümölcsfák*ka beültetve, télen nyáron lakható új épületekkel eladó.

Angolul beszélő kerestetik, ki hetenként néhány órát az *angol beszéd*ben társalogni képes és hajlandó volna. Jelentkezni e lap *kiadóhivatalában.*

Eladó föld. 51. *katasztrális hold* fekete, jó minőségű *buzatermő föld* új gazdasági épületekkel 22000 *koronáért* eladó. Megvehető 8—10,000 *korona készpénz*vel. Ajánlatok e lap *kiadóhivatalába* kéretnek.

**Finom Ruhaszövetekből,
ruha- és blúz-selymekből**

állandó és nagyszabású

Maradék Vásárt

tartunk fenn.

Bosznay J. és Társa

nőidivat és szőnyeg áruház
DEBRECZEN, Kossuth-u. 5.

CSOKOLADÉK
TEA SÜTEMÉNYEK
BOMBONOK
DESSZERTEK
KAKAO
CAKES
KÁVÉPÓTLEK

**„CHOCOLAT
LOBOSITZ”**

Zongorák

rövidek

keveset használt

180 frt-tól

kezdve kaphatók

SCHMIDT S.

zongora raktárában.

Az üzlet teljes felosztása miatt
hatóságilag engedélyezett

végkiárulás

Szifft Aladár

Piacz-utca 24.

Miután a kiárulás már csak rövid
ideig tart, azért az összes még

raktáron lévő áruk

minden áron

végkiárusítottatnak.

Blous selyem szép színekben 69 kr.

Atköltözés miatt

a raktáron lévő összes női ruhaszövetek,
Blouse selymek, delain, karton, vászon, kanavász, szóval mindennemű főfős áruk
mesés olcsó árban lesznek eladva.

Maradék áruház

Piacz-utca 19. szám. Tisza palotával szemben.

Luisin selyem minden színben 55 kr.